

**POMOC A PODPORA Z FONDŮV EURÓPSKEHO SPOLOČENSTVA
ORGÁNOM NA REGIONÁLNEJ ÚROVNI SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

**AID AND SUPPORT FROM THE COMMUNITY BUDGET TO
AUTHORITIES IN REGIONAL LEVEL OF SR**

Ing. Janka Beresecká PhD.

Slovenská poľnohospodárska univerzita
Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja
Katedra regionalistiky a rozvoja vidieka
Trieda Andreja Hlinku 2
949 01 Nitra, Slovenská republika
janka.berescka@uniag.sk

Kľúčové slová:

podpora, štrukturálne fondy, regionálna úroveň, operačné programy

Keywords:

support, structural funds, regional level, operational programs

Abstrakt

Na obdobie rokov 2007-2013 vláda Slovenskej republiky vypracovala Národný strategický referenčný rámec, ktorý bol základom pre podpornú politiku Európskej únie. Hlavnou úlohou obsiahnutou v tomto dokumente bolo s pomocou prostriedkov zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu urýchliť proces celkovej konvergencie úrovne sociálno-ekonomického rozvoja SR s úrovňou dosiahnutou v najrozvinutejších krajinách za podmienok trvalej udržateľnosti. Cieľom príspevku bolo komparovať možnosti a výšky záväzkov programových období 2004-2006 a 2007-2013 na národnej úrovni. Za účelom zistenia regionálnej rozvojovej úrovne podpory v období 2007-2013 bolo skúmanie rozšírené o klasifikáciu a výšku záväzkov operačných programov v krajoch Slovenskej republiky. Výška podpory bola konfrontovaná s vybraným ukazovateľom sociálnych disparít konkrétne miery nezamestnanosti.

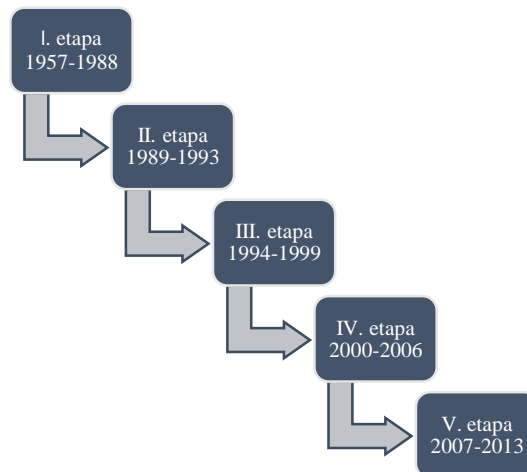
Abstract:

For the period 2007-2013, the Slovak government developed the National Strategic Reference Framework, which was the basis for supporting policy of European Union. The main task contained in the document was to accelerate convergence process of level of socio-economic development of SR, with level achieved in the most developed countries in terms of sustainability. The Structural aimed comparative options and the amount of liabilities programming periods 2004-2006 and 2007-2013 at the national level. In order to determine the level of support for regional development in the 2007-2013 period was extended by examining the amount and classification of liabilities operational programs in regions of Slovakia. The amount of support was confronted with the selected indicators specific social disparities in the unemployment rate.

Úvod

V rámci Európskej únie sa regionálna politika uskutočňuje na úrovni nadnárodnej, národnej či regionálnej. Má za úlohu posilniť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť. Tento cieľ sa má dosiahnuť znižovaním rozdielov medzi úrovňami rozvoja jednotlivých krajov a krajín tohto spoločenstva. Znižovanie regionálnych disparít si podmieňuje uplatňovanie politiky súdržnosti, ktorá podporuje neustále zlepšovanie konkurencieschopnosti a zamestnanosti. [1] Vývoj regionálnej politiky možno zhrnúť do niekoľkých etáp, ktoré znázorňuje obrázok 1.

Obrázok 1: Historický vývoj politiky súdržnosti a regionálnej politiky

Zdroj: [4]

Vývoj tejto politiky je vnímaný odbornou verejnosťou rozdielne. Rok 1957 je významným rokom, v ktorom rímskymi zmluvami bolo založené Európske spoločenstvo pre jadrovú energiu (EURATOM) a Európske hospodárske spoločenstvo (EHS). Tieto spoločensktvá spolu s Európskym spoločenstvom (ES) pre uhlie a oceľ (ESUO) tvoria tzv. Európske spoločenstvo (ES), ktoré svoj vznik datuje od roku 1967. [1] V zmluve o ES sa konštatuje, že každé tri roky sa predkladá správa o pokroku, ktorý dosiahol v oblasti hospodárskej a sociálnej kohézie. [2]

Cieľ a výskumné metódy

Cieľom príspevku bolo komparovať možnosti a výšky záväzkov programových období 2004-2006 a 2007-2013 na národnej úrovni. Za účelom zistenia regionálnej rozvojovej úrovne podpory v programovom období 2007-2013 bolo skúmanie rozšírené o klasifikáciu a výšku záväzkov jednotlivých operačných programov v krajoch Slovenskej republiky. Výška podpory bola konfrontovaná s vybraným ukazovateľom sociálnych disparít konkrétne miery nezamestnanosti, ktorý je vnímaný ako indikátor jednak rozsahu, v akom sa nedostatočne využíva potenciálne hodnotný ľudský faktor, ale je aj dôležitý indikátor priestorových disparít v sociálnom vylúčení.

Miera nezamestnanosti patrí k dôležitým ukazovateľom výkonnosti národného hospodárstva. Rozsah nezamestnanosti sa v bežnej hospodárskej praxi meria zvyčajne dvomi spôsobmi.

- počtom nezamestnaných osôb
- percentuálnou mierou nezamestnanosti

Počet nezamestnaných osôb vyjadrujeme ako rozdiel medzi veľkosťou pracovnej sily a veľkosťou zamestnanej pracovnej sily. V príspevku sme použili percentuálnu mieru nezamestnanosti, ktorá predstavuje pomer počtu nezamestnaných osôb, ktoré sa aktívne

snažia získať zamestnanie, sú schopní to preukázať a celkového počtu ekonomicky aktívneho obyvateľstva vyjadrený v percentách..

Miera nezamestnanosti je podiel nezamestnaných k ekonomicky aktívnym osobám (teda

$$u = \frac{U}{L + U}$$

pracujúcim i nezamestnaným) -

- u - miera nezamestnanosti
- U - počet nezamestnaných ľudí
- L - počet pracujúcich ľudí

V práci boli použité okrem základných štatistických metód aj metóda priemerného poradia, ktorú často používal Samson, kde každý región hodnotí v rámci stupnice 1-8 od najlepšieho po najhoršie výsledky daného ukazovateľa. Pri takomto spôsobe priradovania bodov je bodová metóda, ktorú považujeme za viackriteriálnu metódu v tejto práci totožná s metódou priemerného poradia.

1. Stručná charakteristika a zhodnotenie financovania štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu

Krajiny, ktoré sa stali oprávnenými žiadateľmi mohli využívať štrukturálne fondy a Kohézny fond v skrátenom programovacom období 2004-2006 s výnimkou regiónov s hlavným mestom Prahy a Bratislavy. V tomto období členská krajina vypracovala strednodobý strategicko-plánovací dokument „Národný rozvojový plán“, ktorý vytváral základ pre čerpanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ. [3]

Slovenská republika bola oprávnená prijímať finančnú pomoc z projektov vyšpecifikovaných v tabuľke 1 a to konkrétne od roku 2004, kedy krajina vstúpila do Európskej únie. V programovom období 2004 – 2006 na základe koncepcie a v súlade s rozhodnutím príslušného riadiaceho orgánu bola využitá len forma priamej nenávratnej pomoci.

Tabuľka 1: Prehľad podpory Regionálneho rozvoja v podmienkach SR v období 2004-2006 podľa cieľov a nástrojov politiky súdržnosti EÚ

Štrukturálne fondy	Cieľ 1 Podpora rozvoja a štrukturálnych zmien regiónov, ktorých rozvoj zaostáva	Cieľ 2 Podpora hospodárskej a spoločenskej premeny oblastí, ktoré čelia štrukturálnym ťažkostiam	Cieľ 3 Adaptácia a modernizácia politik a systémov vzdelávania, tréningu a zamestnanosti
ERDF * ¹	OP * ² Základná infraštruktúra SOP * ³ Priemysel a služby	SPD * ⁴ Jednotný programový dokument NUTS II	
ESF * ⁵	SOP Ľudské zdroje		SPD Jednotný programový dokument NUTS II
EAGGF * ⁶ FIFG * ⁷	SOP Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka		

Zdroj: [1] a vlastné grafické spracovanie

Legenda:

- *¹ Európsky fond regionálneho rozvoja
- *² Operačný program
- *³ Sektorový operačný program
- *⁴ angl. Single programming document
- *⁵ Európsky sociálny fond

*⁶ Európsky poľnohospodársky usmerňovací a záručný fond

*⁷ Finančný nástroj pre usmernenie rybného hospodárstva

Čerpanie finančných prostriedkov z Kohézneho fondu upravoval osobitný dokument „Stratégia Slovenskej republiky pre Kohézny fond 2004-2006“. Vývoj výšky podpory uvádza tabuľka 2.

Tabuľka 2: *Výška záväzkov pre štrukturálne fondy na programové obdobie 2004 – 2006 (v stálych cenách 2004, v mil. EUR)*

Zväzok	2004	2005	2006	2004 - 2006
Štrukturálne fondy	288,7	388,1	482,8	1 159,6
Kohézny fond	193,1	159,0	212,3	564,4

Zdroj: [3]

Zvolená stratégia financovania pre súčasné programové obdobie 2004 – 2006 vyvolala veľký záujem žiadateľov. Z tohto dôvodu možno považovať zvolenú stratégiu za úspešnú. [3]

Vplyvom globalizácie, prechodu k decentralizovanému prístupu k regionálnemu rozvoju, problematiky efektívnosti regionálnej politiky a rozšírenie EÚ došlo k prehodnoteniu politiky súdržnosti. Boli prijaté pre programovacie obdobie 2007-2013 nové ciele: Konvergencia, Regionálna konkurencieschopnosť a zamestnanosť a Európska územná spolupráca. Do ktorých boli zahrnuté dovtedajšie 3 iniciatívy. Štruktúru fondov poskytuje tabuľka 3.

Tabuľka 3: *Prehľad fondov v podmienkach Slovenskej republiky v programovom období 2007-2013*

Štrukturálne fondy			
ERDF		ESF	
Kohézny fond			
Predvstupové fondy IPA ⁸			
Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka EAFRD			
Európsky poľnohospodársky záručný fond EAFG			
Európsky rybársky fond EFF			
Finančné nástroje regionálnej politiky - Finančné inžinierstvo			
JASPERS ⁹	JEREMIE ¹⁰	JESSICA ¹¹	JASMINE ¹²

Zdroj: [1], [4], vlastné grafické spracovanie

Legenda:

IPA⁸ – angl. Instrument for Pre-Accession Assistance,

JASPERS⁹ angl. Joint Assistance in Supporting Projects in European Regions

JEREMIE¹⁰ – angl. Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises

JESSICA¹¹ – Joint European Support for Sustainable investment in City Areas

JASMINE¹² – European Commission Initiative to reinforce development of microcredit in Europe

Za účelom zabezpečenia prepojenia priorít EÚ a národných priorít každý členský štát vypracoval pre nové programové obdobie strategický dokument. Dokument stanovuje národné priority v oblasti regionálneho rozvoja a ich spolufinancovanie zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu pod názvom: Národný strategický referenčný rámec. Strategickým cieľom tohto dokumentu bolo zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky, zamestnanosť pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja. [1]

Národný strategický referenčný rámec definuje tri strategické priority: infraštruktúra a regionálna dostupnosť, vedomostná ekonomika a ľudské zdroje. Taktiež definuje štyri

horizontálne priority, ktorými sú: marginalizované rómske komunity, rovnosť príležitostí, trvalo udržateľný rozvoj, informačná spoločnosť. Aktivity štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu na spomínané programové obdobie sú riadené formou operačných programov, ktorých je 11. Pre každý z nich je vypracovaný programový manuál, kde sú uvedené podporované ciele, priority, opatrenia a aktivity. Vývoj finančnej podpory v programovom období uvádza tabuľka 5.

Tabuľka 5: *Prehľad záväzkov EÚ voči SR v rámci programového obdobia 2007 – 2013 (v stálych cenách 2004, v mil. EUR)*

Výdavková kapitola	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2007–2013
- Štrukturálne fondy	1 027,69	982,49	929,54	845,08	889,80	958,95	1 181,03	6 814,59
- Kohézny fond	197,13	317,52	452,74	630,95	664,26	668,51	492,97	3 424,08
Kohézia pre rast a zamestnanosť	1 224,82	300,01	382,28	476,04	554,06	1 627,46	1 674,00	10 238,67

Zdroj: [3]

Pre porovnanie priemernej úrovne záväzkov štrukturálnych fondov, Kohézneho fondu, súčasného a budúceho programového obdobia sa celková úroveň záväzkov pre jedno programové obdobie delí počtom rokov daného programového obdobia. Pre dokreslenie a komplexné hodnotenie výšky, vývoja a štruktúry podpory tabuľka 6 poskytuje komparáciu finančných zdrojov.

Tabuľka 6: *Porovnanie priemernej úrovne záväzkov štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu súčasného a budúceho programového obdobia*

	(1)	(2)	(3)=(2)/(1)-100%	(4)	(5)	(6)=(5)/(4)-100%	(7)	(8)	(9)=(8)/(7)-100%
	Štrukturálne fondy			Kohézny fond			Spolu		
	2004-2006	2007-2013	Zmena priem. ročnej úrovne záväzku (v %)	2004-2006	2007-2013	Zmena priem. ročnej úrovne záväzku (v %)	2004-2006	2007-2013	Zmena priem. ročnej úrovne záväzku (v %)
	(v mil. EUR, ceny 2004)	(v mil. EUR, ceny 2004)		(v mil. EUR, ceny 2004)	(v mil. EUR, ceny 2004)		(v mil. EUR, ceny 2004)	(v mil. EUR, ceny 2004)	
Záväzok	1 159,6	6 814,6		564,4	3 424,1		1 723,7	10 238,7	
Priemerný ročný záväzok	386,5	973,5	151,9 %	188,1	489,2	160,1 %	574,6	1 462,7	154,6 %

Zdroj: [3]

Na základe porovnania priemerného ročného záväzku medzi dvoma programovými obdobiami, uvedeného v tabuľke 6 je zrejmé, že Slovenská republika mohla v období budúceho programového obdobia 2007 – 2013 získať v ročnom priemere o **152 %** viac finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov a v ročnom priemere o **160 %** viac finančných prostriedkov z Kohézneho fondu ako v programovom období 2004 – 2006. Celkovo to znamená v ročnom priemere o **155 %** viac finančných prostriedkov na štrukturálne operácie. Okrem výšky

finančnej podpory sme zaznamenali aj zmenu v kvantifikovateľných ukazovateľov, ktoré bližšie špecifikuje tabuľka 4.

Tabuľka 4: Merateľné ukazovatele strategických cieľov

Programové obdobie 2004-2006	Úroveň HDP
Programové obdobie 2007-2013	Energetická náročnosť ekonomiky
	Súhrnný index inovatívnosti
	HDP na obyvateľa v PPS vo vzťahu k EÚ-15
	Produktivita práce vo vzťahu k EÚ - 15
	Miera zamestnanosti vo vzťahu k EÚ - 15

Zdroj: spracované podľa vlastné grafické spracovanie

2. Klasifikácia operačných programov a štruktúra poskytnutých prostriedkov na regionálnej úrovni v podmienkach Slovenskej republiky

Základom programovania na úrovni EÚ boli Strategické usmernenia na roky 2007-2013. Tieto usmernenia pri zohľadnení ostatných politík EÚ vymedzovali rámec intervencie fondov EÚ a boli rámcom pre vypracovanie národných programov. Boli to tieto usmernenia – priority:

- urobiť Európu a jej regióny atraktívnejšími priestorom pre investície a prácu
- zlepšiť vedomostí a inovácie pre rast
- zväčšiť počet a kvalitu pracovných miest.

V podmienkach Slovenskej republiky boli do strategického dokumentu NSRR zahrnuté len prvé dve priority. V tomto dokumente je zahrnutý strategický cieľ: *výrazne zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť, výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky, zvýšiť zamestnanosť pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja.*

Vzhľadom k tomu, že aktivity štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu majú formu operačných programov, tabuľka 5 predstavuje počet a výšku podpory smerovanú do ôsmich krajov Slovenskej republiky.

Tabuľka 5 : Počet, výška podpory (vrátane rozpočtu) schválených projektov

Operačný program	Kraje Slovenskej republiky								
	VÚC Bratislava	VÚC Trnava	VÚC Trenčín	VÚC Nitra	VÚC Žilina	VÚC B. Bystrica	VÚC Prešov	VÚC Košice	Spolu
OP Informatizácia spoločnosti	53	2	1	2	2	2	3	2	67
	135 844 283	5 987 925	4 499 999	5 441 547	8 361 709	5 828 840	7 838 310	5 499 911	179 302 526
OP Konkurencia Schopnosť a hospodársky rast	62	142	176	186	235	242	280	177	1500
	30 986 022	88 062 748	96 245 372	148 641 423	122 804 115	226 859 259	200 138 601	115 087 371	1 028 824 911

OP Výskum a vývoj	149	36	11	31	67	32	19	68	413
	397 638 267	115 673 209	16 543 995	104 425 958	197 985 761	82 090 365	65 246 996	172 227 342	1 151 831 893
OP Vzdelávanie	63	58	67	86	140	132	193	165	904
	25 480 294	23 997 294	19 961 582	26 654 129	43 556 068	32 989 385	46 850 193	49 258 371	268 747 317
OP Životné prostredie	31	76	66	76	106	97	139	81	672
	167 191 334	176 968 836	248 951 281	175 002 539	335 891 103	226 943 018	283 987 475	175 246 154	1 790 181 741
OP Bratislavský kraj	400								400
	97 143 158								97 158
OP Doprava	53	4	7	0	13	12	8	11	108
	168 393 439	66 208 410	1 412 449 495	0	739 471 346	533 945 006	680 533 473	151 034 785	3 752 035 955
OP Zamestnanosť a sociálna	97	77	98	139	106	262	450	218	1 447
	24 323 967	13 460 842	19 474 238	22 882 416	17 115 050	45 331 034	58 744 300	35 788 135	237 119 982
OP Zdravotníctvo	2	6	2	8	8	13	20	9	68
	9 778 538	20 375 598	4 807 674	39 970 644	36 546 732	59 346 619	63 966 610	52 484 990	287 277 406
Regionálny operačný program	3	206	212	315	305	281	450	333	2105
	16 550 000	169 223 291	185 340 668	234 921 733	260 071 931	230 315 823	344 333 273	331 220 994	1 771 977 713
SPOLU									
počet projektov 7684				výška podpory				10 564 442 602	

Zdroj: [3], [4], [7] spracované grafické spracovanie

V uvádzanom programovom období je kladený dôraz na zvyšovanie úrovne zamestnanosti, osobitne uľahčeniu prístupu k pracovnému trhu pre mladých ľudí, ženy, zlepšenie flexibility trhu práce.

Merateľnými ukazovateľmi správneho nastavenia a naplnenia strategických cieľov je miera nezamestnanosti. Preto analýzu štruktúry operačných programov členenú na regionálnu úroveň, ktorá v podmienkach SR predstavuje kraje sme doplnili o komparáciu miery nezamestnanosti v dvoch porovnávaných programových obdobiach. Komparáciu poskytuje tabuľka 6.

Tabuľka 6: Komparácia miery nezamestnanosti (v %)

Kraj v SR	Rok 2004		Rok 2006		Index 2006/2004	Rok 2007		Rok 2012		Index 2012/2007
	A	B	A	B		A	B	A	B	
Bratislavský samosprávny kraj	27,0	8,2	14,4	4,3	53,3	14,1	4,2	19,0	5,6	134,8
Žilinský samosprávny kraj	36,0	12,5	25,4	8,8	70,6	18,7	6,5	33,7	11,4	180,2
Trnavský samosprávny kraj	25,4	8,6	21,2	7,1	83,5	16,7	5,7	26,2	9,0	156,9
Nitriansky samosprávny kraj	71,0	20,3	45,1	13,2	63,5	37,4	10,7	45,9	13,3	122,7
Trenčiansky samosprávny kraj	57,9	17,5	39,4	11,8	68,0	33,6	10,1	48,0	14,3	142,9
Banskobystrický samosprávny kraj	86,8	26,6	68,6	21,1	79,0	64,9	20,0	61,0	18,0	94
Košický samosprávny kraj	85,4	22,9	68,0	18,1	79,6	51,7	13,8	70,0	18,3	35,4
Prešovský samosprávny kraj	91,3	25,2	71,3	20,3	78,1	54,7	15,9	73,9	19,7	36
SR spolu	480,7	18,1	353,4	13,3	73,5	291,9	11,0	377,5	14,0	129,3

Zdroj: [6], prepočty autorky

Legenda :

A – počet nezamestnaných spolu v tis. osôb

B – miera nezamestnanosti v %

Z tabuľky vyplýva, že k regiónom s najvyššou mierou nezamestnanosti patril v prvom porovnávanom programovom období na jeho začiatku ale aj konci Banskobystrický kraj. V druhom programovom období sa na začiatku obdobia znova najvyššia miera

nezamestnanosti prejavila v Banskobystrickom kraji ale v roku 2012 nastala zmena a túto priečku obsadil kraj Prešovský.

Vzhľadom k výsledku a dotvoreniu obrazu nastavenia podpory z pohľadu zvoleného indikátora predstavujúceho sociálne disparity sme rozšírili skúmanie o smerovanie eurofondov vo vzťahu k miere nezamestnanosti, ktoré nám poskytuje tabuľka 7.

Tabuľka 7: Smerovanie eurofondov v programovom období 2007-2013 podľa výšky schválených projektov versus miera nezamestnanosti

Kraj v SR	Počet obyvateľov k 31.12. 2007	Schválené projekty (zaokruhl.)	Schválené projekty (rozpočet)		Miera nezamestnanosti			
			v Eur/ob.	poradie	2007 v %	poradie	2013 v %	poradie
Bratislavský samosprávny kraj	610 850	1 073 329 302	1 757,11	5	4,2	1	6,16	1
Žilinský samosprávny kraj	695 698	1 761 803 816	2 532,43	2	10,1	4	12,49	4
Trnavský samosprávny kraj	557 151	679 958 153	1 220,42	7	6,5	3	9,15	2
Nitriansky samosprávny kraj	706 758	757 940 389	1 072,42	8	10,7	5	12,62	5
Trenčiansky samosprávny kraj	599 831	2 008 274 305	3 348,07	1	5,7	2	10,91	3
Banskobystrický samosprávny kraj	654 668	1 443 649 350	2 205,16	3	20,0	8	19,15	7
Košický samosprávny kraj	774 103	1 087 848 054	1 405,30	6	15,9	7	17,19	6
Prešovský samosprávny kraj	801 939	1 751 639 231	2 184,25	4	13,8	6	19,21	8
SR spolu	5 400 998			-	11,0	-	13,61	-

Zdroj: [3], [6], prepočty autorky

Z výsledkov uvádzaných v tabuľke vyplýva, že celková výška podpory skúmaná na regionálnej úrovni je v prepočte na jedného obyvateľa najmenej nasmerovaná do Nitrianskeho kraja. Podľa zvoleného indikátora t.j. miery nezamestnanosti kraj zastával 5. pozíciu z 8.

Najviac finančných prostriedkov získal Trenčiansky kraj. Podpora nepatrne pomohla Banskobystrickému kraju, pričom Prešovský kraj je krajom s najvyššou mierou nezamestnanosti.

Záver

Celkové zhodnotenie vývoja podpory nie je priaznivé. Z komparovania výšky podpory vyplýva, že celková výška podpory bola v programovom období 2007-2013 zvýšená, podstata pomoci a očakávaní t.j. znižovanie regionálnych disparít však bola neuspokojivá. Výšky záväzkov na dané obdobie boli korigované. Odborná verejnosť často pracovala s rôznymi databázami, ktoré rozlišovali prostriedky na úroveň prijímateľov, bez rozlíšenia na schválené a zúčtované. Faktom je, že z celkového záväzku Slovenská republika vyčerpala prostriedky na úrovni 50,92 %. [8] Základným problémom podpory regionálneho rozvoja nie je nedostatok finančných zdrojov, ale malé skúsenosti s podporou strategických cieľov. To potvrdzuje aj fakt, že úroveň čerpania k 31.12.2013 nad 80,00 % z celkového záväzku 2007-2013 bola dosiahnutá pri Operačnom programe Zdravotníctvo (82,75 %), úroveň nad 50,00 % pri Regionálnom operačnom programe (70,35 %), OP Cezhraničná spolupráca SR-ČR 2007-2013 (63,20 %), OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia (61,06 %), OP INTERACT II (58,15 %), OP Technická pomoc (54,87 %), OP Bratislavský kraj (52,34 %) a OP Rybné hospodárstvo (52,28 %). V zmysle legislatívnych úprav bolo schválené pre niektoré operačné programy NSRR pravidlo n+3 aj na záväzky 2011 a 2012, t. j. do konca roka 2013 bolo potrebné vyčerpať záväzok roku 2010. Aj z dôvodu pravidla n+3 je ťažko kvantifikovať dopady čerpaných finančných prostriedkov. Preto poskytujeme údaje vypracované Inštitútom finančnej politiky MF SR, ktoré uvádza tabuľka 8.

Tabuľka 8 Prognóza vývoja ekonomiky SR na roky 2013-2016

Zamestnanosť	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	1,8	0,1	-1,0	0,2	0,6	0,7

Zdroj: [9]

V rámci okruhu regionálne ohrozenia sa za najzraniteľnejšie považujú regióny, v ktorých sú a budú regionálne disparity osobitne výrazné. Zo slovenských regiónov je najviac ohrozené Východné Slovensko, kde Prešovský kraj radíme s hodnotou Indexu ohrozenia globalizáciou 69. Ohrozenie tohoto kraja vyplýva aj zo skúmaného ukazovateľa a to miery nezamestnanosti. Záverom možno predikovať, že riešenie nájde budúca regionálna politika, ktorá smeruje svoje aktivity na ďalšie rozširovanie EÚ, výzvy a ohrozenia rozvoja s regionálnym dopadom, dôraz na efektívnosť vynakladaných prostriedkov.

Použité zdroje:

[2] BUČEK, M a kol. *Regionálna ekonómia a politika*. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition, spol. s r.o., 2010. 269 s. ISBN 978-80-8078-362-4

[5] MIHOK, J, BIALKOVÁ, D *Prehľad čerpania Slovenskej republiky zo štrukturálnych fondov Eúropskej únie*. Dostupné na <http://www.sjf.tuke.sk/transferinovacii/pages/archiv/transfer/24-2012/pdf/009-012.pdf>

[1] VÝROSTOVÁ, E. *Regionálna ekonomika a rozvoj*. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition, spol. s r.o., 2010. 352 s. ISBN 978-80-8078-361-7

[3] https://www.google.sk/webhp?sourceid=chromeinstant&rlz=1C1GTPM_skSK551SK551&ion=1&espv=2&ie=UTF8#q=zhodnotenie%20s%C3%BA%C4%8Dasn%C3%A9ho%20syst%C3%A9mu%20financovanie%20%C5%A1truktur%C3%A1lnych%20fondov%20a%20koh%C3%A9zneho%20f ondu

[4] https://www.google.sk/webhp?sourceid=chromeinstant&rlz=1C1GTPM_skSK551SK551&ion=1&espv=2&ie=UTF8#q=alok%C3%A1cia%20zdrojov%20zo%20%C5%A1truktur%C3%A1lnych%20fondov%202004-2006

[6] <http://portal.statistics.sk/showdoc.do?docid=1801>

[7] <http://www.monitoringfondov.eu/article.php?cal-2013-12-31-cerpaniefin>

[8] <http://www.mfsr.sk/Default.aspx?CatID=8548>

[9] FILKO, M. Prognóza vývoja ekonomiky SR na roky 2013-2016. Dostupné na: file:///C:/Users/Janka/Downloads/Prezentacia_MV_sep2013.pdf